

PRAWO ROLNIKA — ПРАВО РІЛЬНИКА

Organ Związku Zawod. Rolników dla Wojew. Wschodnich
Орган Зв'язку Завод. Рільників для Воев. Вхідних

WYCHODZI w KAŻDĄ NIEDZIELĘ ВИХОДИТЬ КОЖДОЇ НЕДІЛІ

Prenumerata roczna . . . zł. 10— Prenumerata kwartalna . zł. 2'60
Пренумерата річна . . . зл. 10— Пренум. чвертьрічна . зл. 2 60

Cena jednego egzemplarza 20 gr.
Ціна одного примірника 20 сот.

Adres Redakcji i Administracji:
STANISŁAWÓW, GMACH STAREGO SĄDU,
PLAC TRYNITARSKI. — Telefon Nr. 211.
Адрес Редакції і Адміністрації:
СТАНІСЛАВІВ, ДІМ СТАРОГО СУДА,
ПЛОЦА ТРИНІТАРСЬКА. — Тел. Ч. 211.

Za Kom. Redakcyjny: Poseł Walerjan Niedźwiecki
За Ком. Редакц.: Посол Валеріян Недзвєцький
Kierownik Redakcji i Redaktor odpowiedzialny:
Zbigniew Orwicz.
Управитель Редакції і за редакцію відповідає:
Збігнєв Орвич.

Statystyka ludności w Państwie. Статистика насел. в Державі.
Rolnictwo 65⁰/₀, Przemysł 14⁰/₀, Różne za- Рільництво 65⁰/₀, Промисл 14⁰/₀, Ріжні за-
wody 13⁰/₀, Handel 8⁰/₀. wody 13⁰/₀, Торговля 8⁰/₀.

Na czasie.

Służba folwarczna a parcelacja. Двірська служба, а парцеляція.

W Nr. 34 „Dz. Ust.“ z dnia 22 u. m. (poz 317 ukazało się następujące rozporządzenie Prezydent Rzpltej (z mocą ustawy) o uprawnieniach służby folwarcznej przy parcelacji, w związku z postępowaniem scaleniowem.

Art. 1. 1) Służbie folwarcznej, która traci pracę wskutek parcelacji gruntów, prowadzonej w związku z nałożeniem przez Ministra Reform Rolnych obowiązku ich rozparcelowania (art. 16 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonywaniu reformy rolnej — Dz. U. R. P. z r 1926, Nr. 1, poz 1), służą uprawnienia ustalone niniejszem rozporządzeniem.

2) Oznaczone w rozporządzeniu niniejszem uprawnienia służą tym pracownikom rolnym, których uznaje się za stałą służbę folwarczną w rozumieniu powołanej wyżej ustawy i jedynie w tych wypadkach, gdy obszar gruntów ornych, na które nałożony został obowiązek parcelacyjny — przekracza 15 ha.

В числі 34 „Дневн. Устав“ з дня 22-го м. м. поз. 317 появилось слідуєче розпорядженне Президента Республики (з силою устави) о управильненнях двірської служби при парцеляції в союзі з спільним поступованнем.

Art. 1. 1) Двірській службі, котра тратить працю по причині парцеляції ґрунтів, впровадженій в союзі з наложенням через Міністра Рільних Реформ обовязку їх розпарцелювання (арт. 15 устави з дня 28-го грудня 1925 р. о виконуванні рільної реформи — Дн. У. Р. Д. з р. 1926, Ч. 1, поз. 1) служать управильнення усталені повищим розпорядком.

2) Означені в повищим розпорядженні управильнення служать тим рільним робітникам, котрих узнається за сталу двірську службу в порозумінню покликаної повище устави і одиноко в тих случаях, накопи простір рільних ґрунтів, на котрі на-

Art. 2. Jeżeli na mocy art. 15 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. został nałożony obowiązek parcelacyjny na grunta orne, a jednocześnie właściciel tych gruntów przeprowadza parcelację innych swoich gruntów orných, to służba folwarczna, tracąca pracę wskutek nałożenia obowiązku parcelacyjnego w myśl powołanego art. 15 — winna być traktowana przy parcelacji tych innych gruntów, narówni ze służbą folwarczną, która traci pracę wskutek tej parcelacji (art. 44, 45, 73 i 74 ustawy o wykonywaniu reformy rolnej).

Art. 3. 1) Gdy art. 2 niema zastosowania wówczas do służby folwarcznej oznaczonej w art. 1 mieć będą analogiczne zastosowanie postanowienia cz. 2 i 3 art. 44 ustawy o wykonywaniu reformy rolnej.

2) W przypadkach oznaczonych w cz. 1 osobom uprawnionym (art. 1) służy prawo wyrazić chęć nabycia ziemi. W tym przypadku okręgowy urząd ziemski winien w ciągu 10 miesięcy przyznać tym osobom działki ziemi z parcelacji rządowej, względnie spowodować wydzielenie odpowiednich działek z parcelacji Państwowego Banku Rolnego — lub parcelacji prywatnej.

Art. 4. Osoby uprawnione (art. 1) mają prawo korzystania z zajmowanych przez nie budynków mieszkalnych i inwentarskich do czasu zaspokojenia praw, wynikających z rozporządzenia niniejszego, a w każdym razie nie krócej, jak do wygaśnięcia jednorocznych umów najmu, poczem na piśmie wzywaniu okręgowego urzędu ziemskiego winny w ciągu 1 miesiąca opuścić majątek.

Art. 5. Osoby, którym zostaną przyznane działki w myśl niniejszego rozporządzenia, będą traktowane narówni ze służbą folwarczną, któraby w danym obiekcie straciła pracę na skutek parcelacji, a w szcze-

gólności będą mogły korzystać z kredytu na zasadach wskazanych w cz. 3, art. 73 i art. 74 ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 6. Jeżeli parcelacja prowadzona w trybie art. 15 ustawy o wykonaniu reformy rolnej dotyczy tylko części obszaru gruntów orných, odpowiadających wymogom cz. 2 art. 1, to jako tracącą pracę przyjmuje się maksymalnie ilość służby folwarcznej, ustaloną na podstawie stosunku obszaru gruntów, objętego parcelacją, prowadzoną w trybie art. 15 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, do ogólnego obszaru gruntów orných parcelowanej jednostki z zaokrągleniem ułamków na ciężar obszaru pozostałego.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzpltej z wyjątkiem górnośląskiej części woj. śląskiego.

**Pow. Związek Zaw. Rolników
w Tłumaczu
kupuje cieleta i nierogaciznę
płacąc rynkową cenę żywej wagi.**

**Ustalenie warunków pracy i płacy robotników
rolnych na terenie Wojew. Stanisławowskiego.**

(Ciąg dalszy).

Ziemia pod ziemniaki.

Art. 15.

Ordynarjusz otrzyma 28 arów 78 centarów pola wynawożonego i obrobionego dworskimi kołmi pod ziemniaki. Pole

O naszym Związku.

(Dokończenie.)

Zamiarem naszym jest, wzorując się na regulaminach zagranicznych wypracować ubezpieczenie trzody chlewnej i owiec, oraz osobny regulamin dla bydła przebywającego na halach. W najbliższej przyszłości, chcemy wejść w porozumienie z Tow. Wz. Udzp. by propagować między rolnikami ubezpieczenia od gradu i innych szkód, oraz na życie.

Podczas ostatniej bytności w Stanisławowie Prezesa Banku Gosp. Krajowego Gen. Góreckiego, przedstawiliśmy Jemu nasze postulata. Pan Prezes żywo był zainteresowany postępowaniem organizacji Związku Zawodowych Rolników. Polecił p. Dyrektorowi tutejszego oddziału Banku, popierać prośby o pożyczki naszych członków i używać Związek Z. Z. R. jako organ informacyjny przy badaniu zdolności kredytowych. Takie same czynności mamy spełniać dla Banku Polskiego na podstawie przyrzeczenia pana Starosty. W tym kierunku konferował nasz Prezes Woj. Z. Z. R., z Dyrektorem Państwowego Banku Rolnego w Warszawie.

By módz przyjąć na siebie dalsze i ważne agendy rozprawienia intensywniej kredytów państwowych, dosięgając do najdalszych zakątków. Województwa

i ponieważ sam Związek Zawodowych Rolników nie może to wziąć na siebie, widzimy konieczność założenia własnego Banku Z. Z. R. spółdzielnię kredytowo-handlową.

Statuta tego Banku opracowała specjalna Komisja z p. Dyrektorem Banku G. K. a naszym członkiem Dr. Drzewickim. Statuta zostaną przedstawione Walnemu Zebraniu w specjalnym Referacie Dr. Drzewickiego.

Tymczasem na nasze ręce składają członkowie prośby o pożyczki do Państwowego Banku Rolnego, z którym w innym kierunku prowadzimy pertraktacje. Kilka pożyczek załatwiliśmy skutecznie już w Banku G. K. — Interesujemy w imieniu naszych członków w sprawach wojskowych, inwalidzkich, koncesji o sprzedaż tytoniu, regulacji rzek, sprowadzamy sól, karmy dla bydła, nawozy sztuczne, ziarno selekcyjne, słowem staramy się ułatwić naszym członkom wszystko, a oszczędzić im kosztownych podróży do powiatowych miast i województwa, broniąc przez to od pokus miastowych.

W zanadrzu mamy przygotowane wiele spraw, które w tak krótkim czasie nie mogliśmy przeprowadzić. Lecz zasadą naszą jest mniej obiecywać, a więcej robić.

Wspólne ideje bratniej pracy, głosimy przez nasz tygodnik „Prawo Rolnika“ i radio.

Н а ч а с і.

ложений зівстав парцеляційних обов'язок — перевищає 15 га.

Арт. 2. Наколи по гадці арт. 15 устави з дня 28-го грудня 1925 р. зівстав наложений на рільні грунту обов'язок парцеляційний, а рівночасно властитель тих грунтів перепроваджує парцеляцію інших своїх орних грунтів, то двірська служба, котра тратить працю по причині наложення парцеляційного обов'язку по думці покликаного арт. 15 — повинна бути уважана при парцеляції тих інших грунтів, як двірська служба, котра тратить працю по причині парцеляції (арт. 44, 45, 73 і 74 устави о виконанню рільної реформи).

Арт. 3. 1) Наколи арт. 2. не має застосування, тоді до двірської служби означеної в арт. 1 аналогічні відповідні постанови ч. 2 і 3 арт. 44 устави о виконанню рільної реформи.

2) В означених случаях в ч. 1 управненим особам (арт. 1) служить право вповісти охоту набуття землі. В тім случаю окружний земський уряд повинен в протягу 10 місяців признати тим особам частини землі з правительственной парцеляції, згледно споводувати виділення відповідних частин з парцеляції, Державного Рільного Банку або приватної парцеляції.

Арт. 4. Особи управнені (арт. 1) мають право користання з занятих через них мешкальних та інвентарських будинків до часу заспокоєння прав, повсталих з повищого розпорядку, та в кождім

случаю не коротше, чим до вигаснення однорічних умов найму, опісля на письменно візванне окружного земського уряду повинні протягом 1 місяця покинути маєток.

Арт. 5. Особи, котрим зістануть признані частини по думці повищого розпорядження, будуть узнавані на рівні з двірською службою, котра в дотичнім маєтку стратила црацю по причині парцеляції, а в загалі будуть могли користати з кредиту на засадах наведених в ч. 3, арт. 73 і арт. 74 устави о виконанню рільної реформи.

Арт. 6. Наколи парцеляція проваджена в правилі арт. 15 о виконанню рільної реформи дотичить тільки одної частини простору орних грунтів, відповідаючих вимогам ч. 2 арт. 1, а то яко тратячу працю приймається максимальне число служби двірської, усталену на підставі відносин простору грунтів, обнятого парцеляцією, проваджену в правилі арт. 15 устави о виконанню рільної реформи, до загально простору орних грунтів парцельованої одиниці з заокругленням дробів на тягар позістакого простору.

Арт. 8. Повище розпорядження входить в житте з днем оголошення і обов'язує на цілім просторі Республики з винятком горішної частини воев шлезького.

Поширюйте „Право Рільника“.

О нашім Союзі.

(Докінченне.)

Наміром нашим є, брати примір та після заграничних регулямінів виготовити забезпеченне череди хлівної і овець, рівнож осібний регулямін для худоби перебуваючої в полонинах. В найблищім часі, хочемо увійти в порозумінне з Тов. Взаім. Убезп., щоби пропаговати межі рільниками забезпечення від граду та інших шкід, рівнож на житте.

Підчас останнього побуту в Станиславові Предсідателя Банку Краєвого Господарства Ген. Горецького, ми представили Йому наші постуляти. Пан Предсідатель був дуже заінтересованим поступом організації Союзу Заводових Рільників. Поручив п. Директорови тутешнього відділу Банку, попитати прошення о позички наших членів і уживати Союз Зав. Рільн. яко інформаційний орган при баданню кредитових здібностей. Такі самі чинности маємо сповнювати для Польського Банку на підставі приречення пана Старости. В тім напрямі конферував наш Воев. Предсідатель С. З. Р. з Директором Державного Рільного Банку у Варшаві.

Щоби можна прийняти на себе дальші і важні агенди інтензивнішого впровадження державних

кредитів, сягаючих до найдалших закутків Воевідства і понеже сам Союз Заводових Рільників не може то взяти на себе, видимо конечність заложення власного Банку Союзу Заводових Рільників кооперативу торговельно-кредитову.

Статуа того Банку виготовила спеціальна Комісія з п. Директором Банку Краєв. Госп., а нашим членом Др. Држевіцьким. Статуа зістануть представлені Загальним Зборам в спеціальнім рефераті Др. Држевіцького.

Тимчасово на наші руки складають члени прошення о позички до Державного Рільного Банку, з котрим в инчім напрямі провадимо пертракції. Кілька позичок поладилисьмо користно вже в Банку Краєв. Госп. Інтересуємо в імени наших членів в справах військових, інвалідських, концесії о продажи тютюну, регуляції рік, спроваджуємо сіль, поживи для худоби, штучні навози, селекційне зерно, одним словом стараємося улєкшити нашим членам всьо та заощадити їм коштовних подорожей до повітових міст і Воевідства, хоронячи їх проте від містових покус.

На будуче маємо приготованих багато справ, котрі в так короткім часі ми не були в силі перепровадити. Але засадою нашою є менче обіщувати, а більше робити.

przeznaczone pod ziemniaki powinno być w takim samym stanowisku, jak pole przyznaczone pod ziemniaki dworskie. Sadzenie ziemniaków winno odbywać się w połowie między początkiem a końcem sadzenia ziemniaków dworskich. Przygotowanie mechaniczne ziemi pod ziemniaki i obróbka ich winny być takie, jak pod ziemniaki dworskie. Zastrzega się, że wszystkie ziemniaki pracowników powinny być sadzone obok siebie w jednym miejscu. W razie wydawania gotowych ziemniaków ustala się, że 28 a 78 ca pola odpowiada 30 q gotowych ziemniaków. Ziemniaki wydane winny być zdrowe bez ziemi.

Ponadto robotnicy otrzymują 3 a 60 ca pola obrobionego i wynawożonego w pobliżu domu pod ogrodowiznę.

U w a g a : O ile pole, przeznaczone pod ziemniaki dla ordynarjusza, przygotowane zostanie w terminie spóźnionym, t. j. po 1 czerwca, i to dopiero po ukończeniu sadzenia ziemniaków dworskich, może pracownik odmówić przyjęcia przydziału ziemi pod ziemniaki, a domagać się ekwiwalentu gotowych ziemniaków.

Utrzymanie inwentarza.

Art. 16.

Ordynarjusz ma prawo trzymać jedną krowę z przychowkiem od tejże do 2 miesięcy. Pracodawca daje latem bezpłatnie utrzymanie na wystarczającym pastwisku takim, jak i dla bydła dworskiego z wyjątkiem sztucznych pastwisk. Wrazie braku odpowiedniego pastwiska, należy wydawać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zlmę wydaje się na każdą krowę 6 q gotowych ziemniaków, lub 9 q buraków, albo też 12 q lisci z buraków cu-

krowych należy zakonserwowanych, albo 12 q wytłoków dołowanych lub 15 litrów wywaru dziennie na 1 krowę. Poza to 8 kg. siewki i plew zbożowych dziennie na 1 krowę.

Zamiast wymienionych wyżej dodatków do siewki i plew zbożowych, pracodawca może wydać pracownikowi 14 a 39 ca łąki dwukośnej albo 5 a 40 ca ziemi obrobionej i wynawożonej tak, jak pod ziemniaki, na każdą krowę. O ile pracownik nie otrzymuje żadnego utrzymania dla krowy w zimie, winien otrzymać jako ekwiwalent siano 28 a 78 ca dwukośnej łąki. Słomę dla inwentarza otrzymują pracownicy w miarę potrzeby, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli nawóz przypada na własność pracodawcy.

U w a g a : Jeżeli pracodawca zabrania trzymania bydła, lub jeżeli pracownikowi krowa zginęła, otrzyma pracownik w ciągu 6 miesięcy letnich po 3 litry, zaś w ciągu 6 miesięcy zimowych po 2 litry niezbiernego mleka dziennie. Jeżeli jednak pracownik nie korzysta z prawa trzymania bydła, otrzymuje w ciągu 6 miesięcy letniej po 2 1/2 litra, zaś w ciągu 6 miesięcy zimowych po 1 1/2 litra niezbiernego mleka dziennie.

U w a g a : Robotnicy mieszkający we własnych budynkach a nie otrzymujący od pracodawcy latem pastwiska, ani też zimą paszy, ani mleka, otrzymywać będą jako ekwiwalent na wyżej wymienione świadczenia: siano z 57 a 55 ca dwukośnej łąki.

U w a g a 3 : Obie strony obowiązuje stan rzeczy przyjęty przy zawieraniu indywidualnej umowy, a zmiany w ciągu roku, t. j. utrzymanie krowy na wydawanie mleka lub odwrotnie, są dopuszczalne poza wypadkami losowymi tylko w drodze obopólnego porozumienia.

C. d. n.

Ekonomja i gospodarstwo.

Reklama jest dźwignią handlu i przemysłu!

Oto krótki bilans i program naszej pracy.

I dzisiaj zwracamy się do naszego protektora, Panie Wojewodo wierzymy w to, że droga Ci ojczysta gleba. boś się tu urodził, znasz i umiesz cenić pracę rolnika, coś na nią patrzył od urodzenia na ojcowiznie.

Wdzięczni Ci jesteśmy za poparcie i wiemy, że i w przyszłości nas nie opuścisz, kołacząc gdzie należy i głosząc, że obywatele jednego państwa Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, stają ramię do ramienia w zgodzie braterskiej, dając podwaliny wielkiej warowni rolnictwa, na której oprzeć się może silnie dobrobyt państwa i obywateli.

Panie Prezesie Krajowej Rady Związku Zawodowych Rolników Twoja myśl Wielkiego Bractwa Rolników, kielkuje u nas ślicznie. Twoje szlachetne marzenia stają się u nas na Kresach — realne. Przyjmij nas w Twoje ramiona Ojcowskie — chcemy, byś z nas był dumny, że potrafilismy pojąć Ciebie.

Was Bracia Rolnicy — prosimy o wytrwałość i siłę woli zrzeszenia się dla doniosłej pracy dla wspólnego dobra i pożytku Państwa.

Obywatelu Rolniku — siła Twoja w zgodzie i zrzeszeniu.

Rozpowszechniajcie „Prawo Rolnika!”

O pielęgnowaniu sadów.

W numerach poprzednich zastanawialiśmy się nad tem, w jaki sposób założyć sobie sad.

Wskazywaliśmy na to, że założenie sadu może być dla drobnego rolnika tym pobocznym warsztatem pracy, z którego dochody powinny w znakomity sposób podtrzymywać całe gospodarstwo.

Drzewo owocowe umie się człowiekowi odwdziżyć. Trzeba tylko potrafić się nim zaopiekować. I opieka ta musi być rozumną, a wtedy będziemy mieli z sadu zysk i pożytek.

Sad, starannie pielęgnowany, otaczany troskliwą i umiejętną opieką człowieka — opłaca stokrotnie włożoną weń pracę i jest pozatem dowodem rozumu gospodarza, który go założył.

Zastanówmy się więc nad tem, jaki powinien być sad, aby przynosił właścicielowi zyski.

Przedewszystkiem po uważnem rozejrzeniu się w sadzie należy usunąć z niego wszystkie drzewa, którym już żaden ratunek, żadna opieka nie pomoże.

Takimi są drzewa stare, pokaleczone, mało rosnące, nie owocujące, wogóle takie drzewa, z których już żadnego pożytku nie ma.

Prócz tego są drzewa, stoczone przez tak zwanego raka drzewnego, drzewa zupełnie spruchniałe, które należy bezwzględnie wyciąć i zniszczyć, bo inaczey zarażą każde, nowo zasadzone drzewko.

Dotyczy to zwłaszcza śliw i wiszni, które już po 30-tu latach są do niczego.

Усталення услівій праці і платні рільних робітників на області Станиславівського Воєвідства.

(Дальше).

Земля під бульбу.

Арт. 15.

Ординар одержує 28 арів 78 центарів вигноєного двірськими кіньми поля під бульбу. Призначене поле під бульбу повинно бути в такім самім стані, як призначене під бульбу двірське поле. Садженне бульби повинно відбуватися в половині, між початком, а кінцем садження двірської бульби. Механічне приготування землі під бульбу і обробленне їх, повинно бути таке, як під двірську бульбу. Застерігається, що всі бульби робітників повинні бути саджені побіч себе, в однім місці. На случай видавання готової бульби, усталюється, що 28 а 78 ца поля відповідає 30 q готової бульби. Видавана бульба повинна бути здорова і без землі.

Крім того одержують робітники 3 а 60 ца вигноєного і обробленого поля близько дома під ярину.

Увага: О скільки поле призначене під бульбу для ординара, приготуване зістане в пізнішій терміні, т. є. по 1-ім червня, і то доперва, по покінченню садження двірської бульби, може робітник відмовити прийяття приділу землі під бульбу, та домагатися еквіваленту готової бульби.

Удержанне інвентарія.

Арт. 16.

Ординар має право держати одну корову з приховком від тої до 2 місяців. Працьодавця дає літом безплатне удержанне на вистарчаючій пасовиску таким, як і для двірської худоби, з винятком штучних пасовиск. Наколи є брак від-

повідного пасовиска, належить видавати достаточну кількість зеленої паші.

На зиму видається на кожду корову 6 q готової бульби, або 9 q бураків, рівнож 13 q листя з цукрових бураків, належито законсервованих, або 12 q долованих витолоків, як також 15 літрів вивару денно на одну корову. Крім того 8 кг. січки і збіжевої полови денно на 1 корову.

Місто повище вичислених додатків до січки і збіжевих полов, працьодавця може видати робітникови 14 а 39 ца толоки два разів до кошення, або 5 а 40 ца, вигноєної і обробленої землі так, як під бульбу, на кожду корову. О скільки робітник не одержує ніякого удержання для корови в зимі, повинен одержати яко еквівалент сіна 28 а 78 ца толоки два разів до кошення. Соломи для інвентаря удержують робітники в міру потреби, але тільки на той случай, накопи гній припадає на власність працьодавці.

Увага: Наколи працьодавця заборонює держати худобу, або накопи робітникови згинула корова, одержує робітник протягом 6 літних місяців по три літри, а протягом 6 зимових місяців по 2 літри незбираного молока денно. Наколи одначе робітник не користує з права держання худоби, одержук протягом 6 літних місяців по 2¹/₂ літра, а протягом 6 зимових місяців по 1¹/₂ літра незбираного молока денно.

Увага: Робітники, котрі мешкають у власних будинках, та не одержують від працьодавці літом пасовиска, ані також в зимі паші, ані молока, одержувати будуть яко еквівалент на вище вичислені свідчення: сіна з 57 а 55 ца два разів до кошення толоки.

Увага 3: Обі сторони обовязує стан річи, прийятий при заклочуванні індивідуальної умови, а всякі зміни протягом року, т. є. удержанне корови на видаване молока, або навідворот є допущене поза судьбовими случаями тільки в дорозі спільного порозуміння. (Дальше буде).

Економія і господарство.

Спільні ідеї братньої праці, оповіщуємо через наш тижневник „Право Рільника“ і радіо.

Ото короткий білянс і програма нашої праці.

І сьогодні звертаємося до нашого протектора. Пане Воєводо, віримо в те, що дорогою є Тобі батьківська ріля, понеже Ти ту уродився, знаєш і умієш оцінити працю рільника, бо Ти на ню дивився від уродження на батьківщині.

Ми є вдячні Тобі за прихильність і знаємо, що в будуччині Ти не покинеш нас, жадаючи, де належить і голосячи, що горожани одної Держави Найяснійшої Республіки, стають рамено коло рамена в братній згоді, даючи підвалини великої кріпости рільництва, на котрій може сильно опиртися добробут Держави і горожан.

Пане Предсідателю Краєвої Ради Союза Заводових Рільників, Твоя гадка Великого Брацтва Рільників, кільчиться у нас прегарно. Твої шляхотні мрії стають у нас на Кресах — реальні. Прийми нас в свої батьківські рамена, хочемо, щоби Ти був гордий з нас, що ми потрафимо поняти Тебе.

Вас Браття Рільники — просимо о витревалість і силу волі згромадження для взнеслої праці, для спільного добра і хісна Держави.

Горожане-Рільнику Твоя сила в згоді і в громаді.

О плеканню садів.

В попередних числах ми застанавлялися над тим, в якій спосіб заложити собі сад.

Ми всказули на те, що заложенне саду може бути для дрібного рільника тим побічним варстатом праці, з котрого доходи повинні в знаменитий спосіб піддержувати ціле господарство.

Овочеве дерево уміє чоловікови відвдячитися. Потреба тільки потрафити заопіковатися ним. А опіка та мусить бути розумна, а тоді будемо мали з саду користь і пожиток.

Сад, плеканий старанно, оточуваний запопадливою і повною знання опікою чоловіка — оплачує стократно вложену в нього працю і є позатим доказом розуму господаря, котрий його заложив.

Застановімся проте над тим, який повинен бути сад, щоби приносив властителеви користь.

Передовсім, по докладнім розсмотреннюся в саді, належить усунути з него всі дерева, для котрих нема вже ратунку, та ніяка опіка їм не допоможе.

Такими є старі дерева, поранені, слабо ростучі, котрі вже не родять, взагалі такі дерева, з котрих вже ніякого хісна нема.

Крім того є дерева, сточені через так званого деревного рака, дерева цілковито спорохнілі, котрі належить безоглядно витяти і знищити, понеже

Po usunięciu z sadu tego rodzaju drzew, trzeba się zabrać do uporządkowania reszty.

Wycinamy więc naprzód suche gałęzie, pamiętając o tem, że każda gałąź sucha winna być wycięta, bez uszkodzenia pnia, aż do miejsca zdrowego.

Wyciąć też należy te gałęzie, które w koronie, według naszego zdania — zawadzają. W tym wypadku trzeba przejrzeć całą koronę drzewa i wyciąć z niej wszystkie gałęzie, które się krzyżują i trą wzajemnie, oraz te, które w przyszłości mogą zawadzać rozwojowi drzewa.

Należy również usunąć te gałęzie, które umieszczone są w koronie zbyt gęsto, oraz wszelkie tak zwane „wilki“, rosnące w koronie, lub na pniu.

Oczyszczając koronę — pamiętać należy, że jest to czynność bardzo ważna, że zatem powinna być wykonaną starannie i umiejętnie.

Każdą gałąź należy odjąć z uwagą, a więc nie odłupywać, przyczem pozostałe przy cięciu ranki trzeba wygładzić nożem i zasmarować gliną.

Gałęzie suche usunąć można w każdej porze roku; odejmowania gałęzi tak zwanych żywych — najlepiej jest dokonywać w czasie spoczynku drzew, a więc w lutym i marcu.

Drzewa stare, zaniedbane przez długi szereg lat, nie mogą być odrazu zupełnie i dokładnie oczyszczone, gdyż mogłoby to ujemnie wpłynąć na ich zdrowie. Dlatego też najlepiej jest rozłożyć całą robotę na dwa lub trzy lata; w pierwszym roku należy usunąć tylko wszystkie suche gałęzie, zaś w następnych część niepotrzebnych zdrowych.

W pierwszym też roku powinniśmy się zająć leczeniem wszelkich ran, powstałych wskutek rozmaitych uszkodzeń, a więc z mrozu, przez odłamaniem lub oddarcie konarów i t. d., a także niszczeniem owadów.

Wszystkie rany, o ile nie zaczęły zarastać, trzeba przy brzegach wygładzić nożem, zasmarować maścią i okryć szmatą. Spruchniałe lub nadpsute części drzewa należy wyskrobać aż do zdrowego i zamazać papką z gliny, albo zalać cementem.

Gdy już to wykonamy, należy z konarów zeskrobać mech, starą i odstającą korę, a następnie pobielić pnie wapnem. Najlepiej jest oskrobywać pnie w czasie słotnych dni, kiedy kora jest wilgotna.

Skrobanie i wapnowanie niszczy mech, starą korę, mieszczące się w tej korze owady, oraz zapobiega przemarzaniu pni.

Do wapnowania używać należy następującej mieszanki: 3 łopaty gaszonego wapna. 1 łopatę gliny i pół łopaty krowieńca.

Po zrobieniu tego wszystkiego, należy zaopiekuwać się korzeniami drzew owocowych. Praca korzeni jest do tego stopnia ważna dla drzew, że prawie tylko dzięki niej drzewa są zdolne owocować.

Trzeba więc wyniszczyć dookoła drzewa wszystkie chwasty i trawy i spulchnić ziemię, aby woda i powietrze dostawały się do korzeni. Spulchniając ziemię, co skuteczniamy pługiem lub łopatą należy uważać, żeby nie pokaleczyć korzeni.

Następnie trzeba zabrać się do zasilania korzeni nawozami. Pamiętać przytem trzeba, że korzenie, przeznaczone do pobierania pokarmów, są drobnutki,

jak włoski, i znajdują się zazwyczaj w takiej odległości od pnia, jak daleko sięga obszar korony drzewa. Nie należy więc nawozów kłaść tuż przy pniu. Najlepiej jest wykopać naokoło drzewa, naprzeciw zakończeń korony rów, nalać weń gnojówki, i po wsiąknięciu zasypać rów ziemią. Kto niema gnojówki, może w rów nasypać dobrego kompostu lub przetrawionych nawozów. Jednakowoż gnojówki lepiej działają, niż nawozy stare.

Ziemię pod drzewami można zająć pod uprawę warzyw lub innych roślin, których korzenie nie sięgają zbyt głęboko, przyczem dobrze jest pozostawić pod samymi pniami szerokie puste miejsca, tak zwane talerze, utrzymywane ciągle w czystym i pulchnym stanie.

To są mniej więcej te wszystkie wskazówki, które musi stosować każdy, kto ze swego sadu chce mieć pożytek.

Kazimierz Opolski.

Rok założenia 1882.

Rok założenia 1882

Towarzystwo Ubezpieczeń na życie

„FENIKS“

we Wiedniu. — Jeneralne Przedstawicielstwo na Rzeczpospolitą Polską: Lwów, Kościuszki 8.

Jeneralna Agencja: Stanisławów, Sapieżyńska 4.

Towarzystwo pracuje w Małopolsce, na Śląsku Cieszyńskim, we Francji, Włoszech, Hiszpanji, Niemczech, Czechosłowacji, Jugosławji, na Węgrzech, w Austrii, Bułgarji, Turcji, Belgji, Holandji, Grecji, Palestynie i Egipcie.

Fundusz rezerwowy Towarzystwa z końcem 1926 r. wynosił 21 1/2 milionów dolarów.

Bilans majątku w połowie 1927 r. wynosił 27 1/2 milionów dolarów.

Stan sum ubezpieczeniowych na życie 240 milionów dolarów.

Poleca na bardzo korzystnych warunkach ubezpieczenia: do i przeżyciowe, posagowe, rentowe, ubezpieczenia na dwa życia, jakoteż inne rodzaje ubezpieczeń życiowych za specjalnemi ofertami.

Uczciwi zastępcy poszukiwani.

Dla Członków Związku Zawodowych Rolników odpowiednie udogodnienia.

Wiadomości gospodarcze.

Świadczenia na mleczarstwo w Danji. O tem, że Danja stoi na czele światowego mleczarstwa, jest ogólnie wiadomo. Złożyło się na to wiele rozmaitych czynników, wśród których niepoślednią rolę odgrywa pomoc państwowa.

Jak państwo duńskie popiera mleczarstwo, świadczy budżet na rok 1925/26, który przeznaczą na ten cel 794.039 koron (1 korona duńska = 2,39 zł.), rozdzielając tę sumę w następujący sposób:

na wykształcenie mleczarzy 50 tys. kor.

na statystykę mleczarstwa 10 tys. kor.

dla doświadczałstwa serowskiego 3 tys. k.

інакше заразять кожде, ново засаджене деревце.

То дотичить в головній мірі слив і вишень, котрі вже по 30-ох роках є нездібні.

По усуненню з саду того рода дерев, треба забратися до упорядкування решти.

Витинаємо отже передовсім сухі галуззя, памятаючи о тім, що кожда суха гатузка повинна бути витята, без ушкодження пня, аж до здорового місця.

Також належить витяти те галуззя, котрі в короні, після нашого погляду — заваджають. В тім случаю треба переглянути цілу корону дерева і витяти з неї всі галуззя, котрі ростуть навхрест та отираються взаємно о себе, рівнож ті, котрі в будучині можуть перешкаджувати розвоєві дерева.

Належить рівнож витяти те галуззе, котре уміщене є в короні дуже густо, рівнож всі так звані „вовки“, ростучі в короні або на пні.

При очищуванню корони — належить памятати, що є то заняття дуже важне, проте повинно бути старанно і уміло виконане.

Кожду галузь належить відняти з увагою, не віддуплювати, причім позісталі при стинанню ранки треба вигладити ножем і засмаровати глиною.

Сухе галуззе можна усувати в кожній порі року; відтинанне галуззя так званих живих — найліпше є dokonувати в часі спочивання дерев, отже в лютім або марті.

Старі дерева, занедбані через довгий протяг літ, не можуть бути відразу цілковито і докладно очищені, понеже могло би то зле вплинути на їх здорове. Проте найліпше є розложити цілу роботу на два або три роки; в першім році належить усунути тільки всі сухі галуззя, а в слідуючих часті непотрібних здорових.

Також в першім році ми повинні зайнятися ліченням всяких ран, повсталих по причині ріжних ушкоджень, отже з морозу, через відломанне або віддерте пнів і пр., як також нищенням комах.

Всі рани, о скільки не почали зарастати, треба при берегах вигладити ножем, засмарувати мастю і завязати шматою. Спорохнілі або надпсовані части дерев належить вишкробати аж до здорового і засмарувати папкою з глини, або залляти цементом.

Наколи вже то зробимо, належить з конарів зіскробати мох і відстаючу кору, а опісля побілити пні вапном. Найліпше є зіскробувати пні в часі непогідних днів, наколи кора є вогка.

Скробанне і біленне нищить мох, стару кору, знаходячися в тій корі комахи, рівнож запобігає перемерзанню пнів.

До білення уживати належить слідуючої мішанини: 3 лопати гашеного вапна, 1 лопату глини і пів лопати відходу від худоби.

По зробленню того всього, належить заопікуватися коріннями овочевих дерев. Праця корінів є до того степеня важна для дерев, що майже тільки завдяки неї дерева є здібні видати овочі.

Треба отже винищити навкруги дерева всі буряни і траву і зрушити землю, щоби вода і повітря діставалися до корінів. Зрушуємо землю плу-

гом або лопатою, належить притім уважати, щоби не покалічити корінців.

В кінці треба забратися до підпомагання корінням навозами. Належить притім памятати, що корінці, призначені до побирання поживи, є дрібненькі, як волоски, і знаходяться переважно в такім віддаленню від пня, як далеко сягає простір корони дерева. Не належить проте навіз класти коло пня. Найліпше є викопати довкола дерева, напротив закінчень корони рів, налляти до него гноівки, а по всякненню засипати рів землею. Хто немає гноівки, може в рів насипати доброго компосту або перегнилого навозу. Одначе гноівки ліпше ділають, як старі навози.

Землю під деревами можна зайняти під управу ярини або інших ростин, котрих коріння не сягають дуже глибоко, причім побре є позіставити під самими пнями широкі, пусті місця, так звані тарелі, удержувані завсігди в чистім і розрушенім стані.

То є менче-більше ті самі вказівки, котрі мусить стосувати кожний, хто зі свого саду хоче мати користь.

Кавимир Опольський.

**Пов. Союз завод. Рільників
в Товмачи**

**купує телята і свині
та платить торгую ціну живої ваги.**

Господарчі вісти.

Свідчення на молочарство в Данії. О тім, що Данія стоїть на чолі світового молочарства, є загально відоме. Зложилося на те багато численних чинників, серед котрих не послідною ролю відгравас державна поміч.

Як дунська держава попирає молочарство, свідчить бюджет на рік 1925/26; котра видала на ту ціль 794 039 корон (1 дунська корона = 2.39 зл.), розділюючи ту суму в слідуючий спосіб:

на вишколенне молочарів 50 тис. кор.,

на статистику молочарства 10 тис. кор.,

для досвіду сира 3 тис. кор.,

на державну досвідну молочарню 122.924 к.,

на виділ молочарства — 4.750 к.,

на контролю масла і сира 128 072 к.,

на хемічну робітню для контролі набілу і молочарського досвіду — 395.298 кор.,

на зворотні запомоги для молочарів 60.000 к.

як і на інші видатки, получені з торгівлею масла 20.000 корон.

Рибацькі кредити. Завдяки старанню рибацького Товариства у Варшаві, удалося використати в державнім рільнім Банку кредит тимчасово в сумі сто тисячів на індивідуальні позички для рибацьких, занимаючихся ловлею риб в ріках і озерах.

Позички діляться на дві категорії:

1. Оборотові з речинцем сплати до 6 місяців.

na państwową mleczarnię doświadczalną 122.924 k.

na wydział mleczarstwa — 4.750 k.

na kontrolę masła i sera 128.071 k.

na pracownię chemiczną dla kontroli nabiału i doświadczalnictwa mleczarskiego — 395.294 k.

na zapomogi zwrotne dla mleczarzy 60.000 k. oraz na inne wydatki, związane z handlem masła 20.000 k.

Kredyty rybackie. Dzięki staraniom zarządu Towarzystwa rybackiego w Warszawie, udało się uzyskać w Państwowym Banku rolnym kredyt na razie w sumie złotych stu tysięcy na pożyczki indywidualne dla rybaków, trudniących się połowem ryb rzecznych i jeziorowych.

Pożyczki dzielą się na dwie kategorie:

- 1) obrotowe z terminem spłaty do 6 miesięcy,
- 2) inwestycyjne z terminem spłaty do 1½ roku.

Tytułem pożyczek na razie nie będą udzielane stosunkowo niewielkie sumy, najwyżej do 500 złotych.

Oprocentowanie pożyczek wynosić będzie 1% ponad stopę dyskontową Banku polskiego, t. j. obecnie 9%.

Na zabezpieczenie udzielonego kredytu przyjmowane będą weksle dożyczkobiorców z żyrem dwóch majątkowo odpowiedzialnych osób.

Nawozy sztuczne. Zainteresowanie nawozami sztucznymi przed sezonem wiosennym stale wzrasta, wskutek czego zwiększa się produkcja fabryk. Fabryka chorzowska wyprodukowała w r. 1927 142,000 ton azotniaku wobec 117,000 ton w r. 1926. Dotychczas

sprzedano przeszło 75,000 ton azotniaku. Przemysł superfosfatowy sprzedał w 1927 r. na potrzeby rynku wewnętrznego 227,500 ton superfosfatu wobec 175,000 ton w r. 1926. Kampanja tegoroczna zapowiada się jeszcze korzystniej. Na rynku soli potasowej i kainitu konjunktura bardzo pomyślna. Zużycie wewnętrzne w związku z kampanją wiosenną z dnia na dzień wzrasta. Poza tem wywieziono również pewne ilości kainitu do Czechosłowacji.

Giełda.

Giełda łubawska.

Ceny z dnia 23 kwietnia 1928

Ceny za 100 kg. — Pszenica 57'00. Żyto 47'00. Jęczmień 39'00. Gryka 38'00. Proso 44'00. Kartofle 8'00. Groch 47'00. Fasola 50'00. Mąka pszenna 110'00; żytnia pytl. 76 i żytnia razowa 52'00. Kasza jęczmienna 90'00, jaglana 100'00 i gryszana 100'00. Owies 39'00. Otręby pszenne 28'00 i żytnie 26'00. Siano 8'00. Siłoma 3'00. Sieczka 3'50. Mięso wołowe za 100 kg. żywej wagi 180'00, cielece 142'00 i wieprzowe 200'00. Ryż 110'00. Mleko za 1 litr 40 gr. Ser za 1 kg. 1'30. Masło 6'00. Ślonina 3'00. Sadło 3'20. Łój 2'50. Smalec 3'50. Jaja 1 szt. 10 gr. Nafta 1 litr 50 gr. Węgiel 100 kg. 7'00. Cukier za 1 kg. 1'70. Cebula za 100 kg. 70'00. Buraki 40'00.

Giełda bursztyńska.

Ceny z dnia 23 kwietnia 1928.

Ceny za 100 kg. — Pszenica 57'00. Żyto 47'00. Jęczmień 39'00. Owies 39'00. Kukurudza 42'00. Fasola biała 50'00 i kolorowa 36'00. Jasek 65'00. Proso 44'00. Wyka 38'00. Kartofle 8'00. Groch 47'00. Hreczka 45'00. Za 1 kg. żywej wagi, bydła rogatego 1'40. za 1 kg. żywej wagi nierogacizny 1'80.

Z ubiegłego tygodnia.

KRONIKA.

Kalendarzyk rzym.-kat.

29. niedziela, 3 po W. Pawła m.
30. poniedziałek, Katarzyny.
 1. wtorek, Filipa i Jakóba.
 2. środa, Zygmunta.
 3. czwartek, Znalezienie św. Krzyża.
 4. piątek, Florjana.
 5. sobota, Piusa V. pap.

Prace w Powiecie Kołomyjskim.

Dnia 4 kwietnia 1928 r. odbyło się II-gie Zebranie Walne Powiatowego Związku Zawodowych Rolników w Kołomyji. Na Zebranie przybyli Pan Poseł Niedźwiedzki, Prezes W. Z. Z. R. i Kierownik W. Z. Z. R. Marjan Walter ze Stanisławowa. Pan Poseł, Prezes W. Z. Z. R., przedstawił obecną sytuację gospodarczą i polityczną.

Obecny stan organizacji powiatu kołomyjskiego przedstawia się następująco:

Skład Zarządu: Prezes — P. Kunz Franciszek. V. I. Prezes — P. Schmalenberg Filip. V. II. Prezes — P. Ferlej Dmytro.

Członkowie Zarządu: P. Kajetan Agopsowicz. P. Inż. Skuciński Eugeniusz. P. Kurutczak Jur. P. Krawczyszyn Stanisław. P. Melnychuk Mikołaj. P. Baumung Jakób.

Delegaci: do W. Z. Z. R. P. Bukatowicz Bazyli. P. Schmalenberg Filip.

Komisja Rewizyjna: P. Batog Józef. P. Kałyniuk Wasyl. P. Grocholski Jan.

Zebrania Zarządu do tej pory nie było, ze względu na czas wyborczy. W okręgach Z. Z. R. odbyły się Walne Zebrania: w Słobódce leśnej, Ceniawie i Werbiażu wyżnym, w tym ostatnim wybrano nowy Zarząd. — Obecny stan Okręgów żywotnych 14, liczących razem 450 członków, którzy wpłacili wkładki. — Ogólna liczba zarejestrowanych członków 3.126, zorganizowanych okręgów 37. Stan wkładek członkowskich 320 zł.

Biuro Związku mieści się w gmachu „POKUCIA“, wspólnie z Okręgowym Tow. Gospodarskim.

Kierownikiem biura jest obecnie Alojzy Trent.

Od czasu istnienia Związku załatwione zostały następujące sprawy: Sprowadzono 1. wagon soli bydłowej z Wieliczki, 1000 sztuk drzewek owocowych, 1. kg. nasienia morwy i 500 sztuk drzewek morwowych. — Obecnie w porozumieniu z Bankiem Gosp.

2. Інвестиційні з речинцем сплати до 1½ року. Титулом позичок тимчасово будуть уділювані стосунково не великі суми, найвище до 500 зол.

Опроцентованне позичок буде виносити 10% понад дисконтову стопу польського Банку, т. є. під той час 9%.

На забезпеченне уділеного кредиту будуть приймаєні векслі від позичаючого з підписом двох добре ситуованих осіб.

Штучні навози. Заінтересуванне штучними навозами перед весняним сезоном стало зростає, в наслідок чого збільшається продукція фабрик. Хоржівська фабрика випродукувала в 1927 році 142.000 тон азотнику відносно до 1926 р. — 117.000 тон. Дотепер продано більше чим 75.000 тон азотнику. Суперфосфатовий промисл продав в 1927 р. на потреби внутрішньої торгівлі 227.500 тон суперфосфату відносно до 1926 р. — 175.000 тон. Сьогорічна кампанія заповідається еше кориснійше. В торгівлі потасової соли і каїніту конюктура дуже користна. Внутрішнє зужиттє в злуці з весняною кампанією з дня на день зростає. Крім того вивезено також деякі скількості каїніту до Чехословації.

БІРЖА.

Товмацька біржа.

Ціни з дня 23. квітня 1928.

Ціни за 100 кг. — Пшениця 57'00. Жито 47'00. Ячмінь 39'00. Вика 38'00. Просо 44'00. Бараболя 8'00. Горох 47'00. Фасоля 50'00. Мука пшенична 110'00. Мука житна пилть 76'00. Мука житна разова 52'00. Крупи ячмінні 90'00, просові 100'00 і гречанні 100'00. Овес 39'00. Висівки пшеничні 28'00 і жити. 26'00. Сіно 8'00. Солома 3'00. Січка 3'50. М'ясо волове живої ваги за 100 кг. 180'00, телятина 142'00 і вепровина 160'00. Риж 110'000. Молоко за 1 літру 40 гр. Сир за 1 кг. 1'30. Масло 6'00. Солонина 3'00. Сало 3'20. Лій 2'50. Смалець 3'50. Яйця за 1 штуку 10 гр. Нафта за 1 літру 50 гр. Вуголь за 100 кг. 7'00. Цибуля за 100 кг. 70'00. Бураки 70'00. Бруква за 70'00.

Бурштинська біржа

Ціни з дня 23. квітня 1928.

Ціна за 100 кг. — Пшениця 57'00. Жито 47'00. Ячмінь 39'00. Овес 39'00. Кукурудза 42'00. Фасоля біла 50'00 і пестра 36'00. Ясьок 65'00. Просо 44'00. Вика 38'00. Бараболі 8'00. Горох 47'00. Гречка 45'00. Живої ваги рог. худоби 1'40., живої ваги нерогатої 1'80.

Рік основання 1882.

Рік основання 1882.

Товариство Убезпечення на життє

„ФЕНІКС“

у Відні. — Генеральне Представництво на Річ-посполиту Польську: Львів, Костюшки 8.

Генерал. Агенція: Станиславів, Сапіжинська 4.

Товариство працює в Малопольщі, на Шлезьку Тецинським, у Франції, Італії, Іспанії, Німеччині, Чехословації, Югославії, на Уграх, в Австрії, Болгарії, Турції, Бельгії, Голяндії, Греції, Палестині і Єгипті.

Резервовий фонд Товариства з кінцем 1927 р. виносив 21½ мільонів доларів.

Білянс маєтку в половині 1927 р. виносив 27½ мільонів доларів.

Стан обезпечення сум на життє 240 мільонів доларів.

Поручає на дуже догідних услівях обезпечення: до і пережиття, посагові, рентові, обезпечення на два життя, як також інші роди обезпечень на життє за спеціальними офертами.

Пошукується чесних заступників.

Для Членів Союзу Заводових Рільників відповідні угодіння.

Рекляма підносить торгівлю і промисл!

3 МИНУВШОГО ТИЖНЯ.

НОВИНКИ.

Калєндарик греко-кат.

16. Неділя, 2 Миронос. Агаф.
17. Понеділок, Симеона.
18. Второк, Преп. Івана.
19. Серєда, Івана Ставр. лавр.
20. Четвер, Теодора Тріх.
21. Пятниця, Януарія ісп.
22. Субота, Теодора еп. Луки.

Праці в Коломийському Повіті.

Дня 4-го квітня відбулися ІІ-гі Загальні Збори Повітового Союзу Заводових Рільників в Коломій. На Збори прибули: Пан Посол Недзвецкий, Предсідатель В. С. З. Р. і Управитель В. С. З. Р. Маріян Вальтер зі Станиславова. Пан Посол, Предсідатель

датель В. С. З. Р., представив теперішну господарчу і політичну справу.

Теперішний стан Коломийського повіта представляється слідуєчо:

Склад Заряду: Предсідатель — п. Кунц Франц, V. I. Предс. — п. Шмалєнберг Пилип, V. II Предс. — п. Ферлей Дмитро.

Члени Заряду: Пп. Кастан Агопсович, Інж. Скуцінський Євгеній, Курутчак Юрій, Кравчишин Станислав, Мельничук Никола, Бавмунг Яків.

Делегат до В. С. З. Р.: Пп. Букашович Василь, Шмалєнберг Пилип.

Ревізійна Комісія: Пп. Батог Йосиф, Калинюк Василь, Грохольський Іван.

Зібрання Заряду до тої пори не було, з огляду на виборчий час. В Округах С. З. Р. відбулися Загальні Збори: в Слобідці лісий, Цєняві і вижнім Вербіжі, в тім останнім вибрано новий Заряд. Те-

Kraj. w najbliższych dniach Związek otrzyma nasiona kukurudzy i otręby.

Następnie udzielono 754 porad w sprawach rolnych jak nap.: zastosowanie nawozów sztucznych, uprawa gleby, sadzenie sadów, uprawa tytoniu, choroby drzew owocowych i tp. wreszcie sprawy podatkowe jak np. rekursy i tp.

Dalej wniesiono 754 podań o pożyczkę, 30 o pożyczkę hodowlaną, 24 inwestycyjnych, 20 różnych. — Obecnie zawiadomiono nas z Banku Rolnego, że wszyscy ci, którzy wniesli podania na podniesienie hodowli, pożyczkę przeprowadzeniu dochodzeń formalnych otrzymają, podobnie rzecz się przedstawia tych, którzy wniesli do Banku Gospodarstwa Krajowego. Pożyczki mniejsze w sumie od 150—800 zł. otrzymało już 7-miu członków P. Z. Z. R. a to P. Śnieżek, P. Stachura, P. Martyniuk, P. Piątkowski Bronisław, P. Stefan Trent, P. Nykoła Wasylczuk.

Ponadto 17 członków otrzymało za pośrednictwem P. Z. Z. R. nawozy sztuczne na dłuższy kredyt w spółdzielni „POKUCIE“.

Rozdano okręgom broszury i pouczenia o chorobach ziemniaków, zbóż, sadów, wreszcie instrukcje o uprawie tytoniu i buraka cukrowego.

**Jaja wylęgowe kur zielononózek
kuropatwich**

po nader przystępnych cenach dostarcza

Józef Żurawicki

Delejów, via Halicz

Ciekawe i pożyteczne.

Dziwne wędrówki ptaków i zwierząt.

Z nadchodzącą wiosną przylatują do nas różne gatunki ptaków, które jesienią odle iały do ciepłych krajów. Są to bociany, żorawie, wilgi, jaskółki, dzikie kaczkę, gęsi, skowronki, szpaki, czajki, drozdy, gołębie; w kwietniu wracają kukulki, wilgi, dzierzby i słowiki.

Ptaki latają przeważnie po tych samych drogach i na tej samej wysokości.

Gołębie lecą w wysokości 1.500—2.000 m., mewy od 1.300—4.200 m., czajki od 1.375—2.450 m., przepiórki od 1.200—2.100 m., a jaskółki od 600—1.800 metrów.

Szybkość lotu ptaków bywa wcale przyzwoita.

Nasza zwyczajna pliszka może zrobić w godzinę 51 km., gołąb 94 km., jaskółka 126 km., mewa — aż 223 km.

Zaznaczyć należy, że nle tyłko ptaki odbywają takie wędrówki, ale robią to i zwierzęta.

Z pośród większych zwierząt wędrują małpy. Koczkodony i pawiony znane są z tego, że schodzą w zimie na niziny, chroniąc się przed mrozami.

W południowej Afryce odbywają się w porze suchej masowe wędrówki antylop, piżmowców i bawołów. Stada zajmujące kilka mil kwadratowych pędzą wtedy, poszukując nowych pastwisk i wody. Za nimi zaś pędzą lwy i lamparty, niszcząc, co się da. Niema wówczas siły, któraby zdołała przeciwstawić się oszalałym zwierzętom!

Na Syberji wędrują w podobny sposób renifery. Na przodzie ciągną krowy i cielęta, za nimi młode, a na końcu stare samce.

Nietoperze odbywają wcale dużo wędrówek. Emigrują one mianowicie albo gdy cierpią na brak pożywienia, albo gdy grożą im deszcze.

Bardzo ciekawe są dalekie wędrówki lemingów. Są one niecomnniejsze od myszy. — Co kilka lat, gdy rozmnożą się w miliony, zbierają się w olbrzymie

armie i maszerują. Przepływają wówczas jeziora głębokie i rzeki rwące, zatoki morskie, przechodzą całe pasma górskie i, wciąż idą, jak żywo! Gdzie przejdą, pozostaje potworne zniszczenie w roślinności.

Podobnie wędrują norniki. Rozpoczynają one swoje wędrówki z wiosną. Dzieje się to na Syberji i Kamczatce. Także i w Europie, ale rzadko zdarzają się takie wędrówki myszy — darniówek. Powszechnie znane są też wędrówki szczurów. Te przebywają nawet oceany.

Na wodach odbywają corocznie wędrówki delfiny, wieloryby i foki. Te ostatnie wędrują nieraz z pod bieguna, aż do Francji, Afryki, Ameryki północnej, a nasi rybacy na Bałtyku nieraz je także w takich okolicznościach poławiali.

Krokodyle wędrują nieraz nawet po 700 mil morskich!

Na tarło z morza wypływają do rzek jesiotry (z wiosną), minogi, łososie, głowacice. Natomiast węgorze wędrują do morza. Mają one nawet swoje stałe tarliska, niekiedy w głębi 5.000 m. w oceanie.

Najbardziej popularne są jednak wędrówki morskie makreli, sardynek, śledzi i krabów. Dzięki tym wędrówkom, zdobywa sobie człowiek tanie a obfite pożywienie.

Z owadów wędrują wiele mrówki i motyle; bieleńki-kapustniki, osetniki i błyszczka. Gromady motyli przelatują nieraz całymi godzinami. W dorzeczu Amazonki, w Ameryce północnej istnieją motyle tak mądre, że lecą zawsze przed południem rojami całymi w górę rzeki, a wieczorem, po najedzeniu się, na nocleg wracają w dół rzeki.

Nawet gasienice niektóre wędrują. Z pośród drobniejszych owadów zwykły wędrować biedronki i szarańcza. Szczególniej potworne szkody wyrządzają ludzkości przeloty szarańczy. Stałym terenem klęsk takich bywają kraje tureckie, południowo-wschodnia Afryka, niekiedy północna Ameryka.

перішній стан живих Округів є 14, числячих разом 450 членів, котрі вплатили вкладки. Загальне число зареєстрованих членів 3.126, зорганізованих округів 37. Стан членських вкладок 320. Бюра Союзу містяться в будинку „Покуття“, разом з Окружним Господарським Товариством. Управителем бюра є тепер Альойзій Трент.

Від часу існування Союзу поладжено слідуєчі справи: Спроваджено 1. вагон худобячої соли з Велички, 1000 штук овочевих дерев, 1. кг. насіння морви і 500 штук морвових дерев. Під той час в порозумінню з Банком Госп. Краев. в найблищих днях Союз одержить насіння кокурудзи і отруби.

Опісля уділено 754 порад в рільних справах прим.: застосування штучних навозів, управа рілі, садженне садів, управа тютюну, хороби овочевих дерев і пр. в кінці податкові справи прим. рекурси і пр. Дальше внесено 74 подань о позичку, 30 о будівельну позичку, 25 інвестиційних, 20 ріжних. Тепер повідомлено нас з Рільного Банку, що ті всі, котрі внесли поданне о позичку на піднесенне годівлі, по перепровадженню формальних вислідів — одержать, подібно представляється справа тих, що

внесли поданне до Банку Краєвого Господарства. Менчі позички в сумі від 150—300 зол. одержало вже 7-ох членів П. С. З. Р., а то пп.: Тилек, Снежек, Стахура, Мартинюк, Пйонтковський, Бронислав, Стефан Трент і Никола Васильчук.

Крім того 17 членів одержало за посередництвом П. С. З. Р., штучні навози на довший кредит в кооперативі „Покутте“.

Роздано округам брошури і поученне о хоробах бараболі, збіжа, садів, а в кінці інструкції о управі тютюну і цукрових бураків.

Яйця до насадження курей з зеленими ніжками (курупатви) по дуже приступних цінах достарчас
Йосиф Журавицький
Делїїв, — коло Галича

Цікаве і пожиточне.

Дивні вандрівки птиць і звірят.

З надходячою весною прилітають до нас ріжного рода птиці, котрі в осени відлетіли до теплих країв. Є то бузьки, журавлі, жовни, ластівки, дикі качки, гуси, жайворонки, шпаки, чайки, дрозди, голуби; в квітні вертають зазулі, жовни, срокоші і соловеї.

Птиці літають переважно по тих самих дорогах і на тій самій висоті.

Голуби летять у висоті 1.500—2.000 м., меві від 1 300—4 200 м., чайки від 1.375—2.450 м., перепелиці від 1.200—2.100 м., а ластівки від 600—1.800 метрів.

Скорість лету птиць буває цілковито прилична.

Наша звичайна плишка може зробити в годині 51 км., голуб 94 км., ластівка 126 км., мева — аж 223 км.

Зазначити належить, що не тільки птиці відбувають такі вандрівки, але робять те і звірята.

З поміж більших звірят вандрують малпи. Кочкодони і павяни знані є з того, що сходять в зимі на низи, хоронячиися перед морозами.

В південній Африці відбуваються в сухій порі громадні вандрівки антильоп, піжмаків і буйволів. Стада займаючі кілька квадратних миль гонять тоді, пошукуючи пасовиск і води. За ними гонять льви і лямпарти, та нищать, що лише дасться. Нема тоді сили, котра моглаби протиставитися ошалілим звірятам!

На Сибірі вандрують в подібний спосіб реніфери. На переді тягнуть корови і телята, за ними молоді, а на кінці старі самці.

Лилики відбувають рівнож много вандрівок. Емігрують вони іменно тоді, наколи терплять на брак поживи, або наколи грозять їм дощі.

Дуже цікаві є далекі вандрівки лемінгів. Вони є трохи менчі від мишей. Що кілька літ, наколи розмножаться в міліони, — лучаться в величезні армії і машерують. Перепливають тоді великі озера і рвучі ріки, морські притоки, переходять цілі гірські пасма та, йдуть дальше, немов живло. Куди перейдуть, позістає потворне знищення в ростиности.

Подібно вандрують і норники. Розпочинають вони свої вандрівки з весною. Діється те на Сибірі і Камчатці. Також і в Європі, але рідко, трафляютьвя рівнож і вандрівки мишей — дарнівок. Загально знані є також вандрівки шурів. Ті перепливають навіть океани.

На водах відбувають шорічно вандрівки дельфіни, кити і фоки. Ті останні вандрують нераз з під бігуна, аж до Франції, Африки, північної Америки, а наші рибаки на Балтику нераз їх в таких нагодах ловили.

Крокодилі вандрують нераз навіть до 700 морських миль!

На тарло впливають з моря до рік есьотри (з весною), міноги, лососі, головатиці. Натопість угорі вандрують до моря. Мають вони навіть свої сталі місця тарла, декуди навіть в глибині 5.000 м. в океані.

Найбільше одначе є популярні морські вандрівки макрелі, сардинок, оселедців і крабів. Завдяки тим вандрівкам, здобуває собі чоловік дешевої і много поживи.

Uczeni oddawna zastanawiają się nad przyczynami tych wędrowek i zapewne kiedyś dowiemy się, jakie prawa temi wędrowkami rządzą.

Wesoły kącik.

Poznał się.

— Cóż z tobą? — pyta pewien pan znajomego lekarza, spotkawszy go na ulicy. — Bardzo źle wyglądasz.

— Jestem wściekły, — odpowiada lekarz. — Oto dwa lata kurowałem pacjenta na żółtaczkę, a teraz okazuje się, że drab jest Chińczykiem.

Przyczyna.

Anglik: — Jaka jest główna przyczyna tylu rozwodów w Ameryce.

Amerikanin: — Małżeństwo.

Taki, co szybko płaci.

— Proszę pana, majster przysłał mi z rachunkiem i powiedział, — żebym nie wracał bez pieniędzy!

— Ale ten twój majster zdziwi się, gdy cię znów zobaczy, że tak bardzo przez ten czas wyrosłeś!

Co zrobiłeś

dla rozpowszechnienia

Związku Zawodowych Rolników?

З комах вандрують много муравлі і метелики: білинки-капустники, осетники і блищка. Громади Метеликів перелітають нераз цілими годинами. — В устю Амазонки, в північній Америці існують метелики такі мудрі, що літають савсігди перед полуднем цілими громадами в гору ріки, а вечером, по наїдженнюся, вертають ночувати в долину ріки.

Навіть декотрі гусениці вандрують. З поміж дрібніших комах привикли вандрувати зазульки і шаранча. Головно потворні шкоди роблять населенню перелети шаранчі. Сталим тереном таких погромів бувають турецькі краї, південно-всхідна Африка, а часом і північна Америка.

Учені від давна застанавляються над причинами тих вандрівок і мабуть колись довідаємося, які права управляють тими вандрівками.

ВЕСЕЛИЙ КУТОК.

Пізнався.

— Що з тобою? — питає оден пан знамого лікаря, здибуючи його на вулиці. — Дуже зле виглядаєш.

— Я є встеклий, — відповідає лікар. — Oto через два роки лічив я пацієнта на жовтачку а тепер вийшло, що той драб є Хінчиком.

Причина.

Англієць: — Яка є головна причина що стільки є розводів в Америці?

Американець: — Супружество.

Такий, що скоро платить.

— Прошу пана, майстер прислав мене з рахунком і сказав, щоби я не вертав без грошей!

— Але то твій майстер здивується, наколи тебе знова побачить, що так дуже через той час ти виріс!

Nabywajcie udziały

BANKU

Związku Zawodowych Rolników

Cena 10 zł.

W Banku tym jest podstawa
naszej egzystencji.

Набувайте уділи

БАНКУ

Союза Завод. Рільників

Ціна 10 зол.

В Банку тім є підстава
нашого існування.